

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Національний університет водного господарства та природокористування
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний університет цивільного захисту України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Полтавський державний аграрний університет
Рівненський державний гуманітарний університет
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
Університет Короля Данила
Університет митної справи та фінансів
Чернігівський інститут інформації, бізнесу і права
Заклад вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет ім. академіка Ю. Бугая»
Департамент головної інспекції та дотримання прав людини
Національної поліції України та ГУНП в Житомирській області
Департамент освіти і науки Житомирської обласної державної адміністрації

Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної конференції
**«НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ,
ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ»**
7-8 грудня 2023 року

Житомир-2023 р.

УДК 351:355.01(477)

Н 35

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного університету

«Житомирська політехніка»

Протокол № 15 від 05.12.2023 р.

Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів ХХІ століття» (м. Житомир, 7-8 грудня 2023 року). – Ж.: Житомирська політехніка, 2023. – 558 с.

ISBN 978-966-683-626-0

В збірнику опубліковано тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів ХХІ століття» (7-8 грудня 2023 року)

Редакційна колегія: Л.В. Сергієнко, В.В. Ксендзук, Т.В. Барановська,
С.В. Свірко, І.О. Драган, В.Ф. Загурська-Антонюк, В.В. Нонік.

© Державний університет «Житомирська політехніка», 2023

**НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ, ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ТА
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Житомир, 7-8 грудня 2023 року)

ЗМІСТ

Сучасна парадигма публічного управління та адміністрування

Агарков В.С. Механізми реалізації соціального підприємництва в сільському господарстві з урахуванням європейського досвіду	12
Андріанов В.М., Сокол М.Ю. Оцінка ефективності антикорупційної політики	15
Башинський О.Е., Шпак Ю.В. Застосування інструментів HR-менеджменту в управлінні публічними компаніями.	18
Баштанник О.В. Інституціональна парадигма реалізації державної влади в сучасних дослідженнях із публічного управління та адміністрування	21
Бищенко Г.М. Шляхи реалізації реформи охорони здоров'я та надання медичних послуг в умовах війни	24
Бобир Р.Б. Роль громадських організацій та засобів масової інформації у механізмі публічного управління	27
Брачун В.В., Москалець І.М. Роль міжнародних організацій у сприянні протидії корупції в Україні	31
Брика О.М., Москалець І.М. Кадровий потенціал публічної служби в Україні	34
Бурчак Я.О. Особливості застосування національних механізмів державного регулювання функціонування глобальних фінансових ринків.	38
Венгер І.В. Політика держави щодо підтримки та розвитку галузі охорони здоров'я	41
Гаврилечко Ю.В. Органи місцевого самоврядування в Україні: зміни функцій під час воєнного стану	45
Гайдук А.В. Новітні методи у сфері державного управління на рівні місцевих ініціатив	48
Грицишена З.О. Війна в Україні як чинник впливу на міграційну політику Європейського Союзу	52
Дементов І.Ю. Новаторські стратегії у сфері державного управління для активізації росту територіальних спільнот України	56
Дзюба Г.М. Впровадження ключових показників ефективності в органи публічної влади: збалансована система показників	60
Дубовик Д.Є. Удосконалення процесів втілення державної інформаційної стратегії в контексті глобальних змін	63
Загурський В.Ф., Свірко С.В. Управління сучасною спортивною індустрією	67
Кілюшик Є.С., Попович Н.В. Трансформація публічного управління в Україні	72

**НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ, ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ТА
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Житомир, 7-8 грудня 2023 року)

Кос Д.В. Агенції регіонального розвитку у формуванні збалансованого зростання	75
Кудла І.Ю. Адміністративно-правові засоби захисту прав людини в соціально-економічному середовищі	80
Кусік Н.Б., Войціцька К.М. Впровадження підходу соціальної інклюзії на урбанізованих територіях України	84
Лукашук О.М. Моніторинг стану громадського здоров'я як об'єкта публічного управління в умовах повномасштабної війни в Україні	88
Луцюк А.В. Цифрова трансформація публічного управління соціальними проектами	92
Ляшевська О.І. Особливості прийняття управлінських рішень в умовах воєнного стану ДСНС України	96
Мамай О.М., Семченко-Ковальчук О.Б. Діяльність недержавних інститутів у процесах соціальної адаптації вимушених переселенців в Україні	100
Марова С.Ф., Павленко О.П. Публічне управління в умовах турбулентності	105
Мельник С.М. Механізми державного регулювання державно-приватного партнерства : міжнародний досвід.	108
Орган С.І. Теоретичні засади впровадження цифровізації у сучасну систему охорони здоров'я України	113
Пастух К.В. Публічне управління стратегічним регіональним розвитком в Україні	116
Пінежко А.О. Вплив державного управління на еволюцію ринку криптовалют в Україні	121
Полегешко Е.М., Москалець І.М. Правові механізми реалізації державної гендерної політики	125
Попович Н.В. Витоки та особливості політики російського іредентизму в Україні	128
Свірко С.В., Юнгер В.І. Джерела фінансування повоєнного відновлення системи охорони здоров'я в контексті розбудови механізмів державного управління	135
Сергієнко Л.В. Загрози урбанізованих територій як базис розробки стратегії розвитку та гарантування їх безпеки	137
Стегній С.В. Оцінка впливу соціально-економічного розвитку на державну політику в контексті євроінтеграційних процесів України	141
Степюк О.Р. Вплив громадських ініціатив на втілення державної програми фізичного розвитку в Україні	143

**НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ, ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ТА
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Житомир, 7-8 грудня 2023 року)

Тихоненко О.Л., Андрієнко М.В. До питання актуальності дослідження протидії економічним загрозам у сфері логістичного забезпечення сил безпеки України	146
Туз О.І. Цифрова еволюція в управлінні бізнесом: тенденції та перспективи для українських компаній	150
Фабрикова Н.В., Малікіна О.А. Нормативно-правове регулювання дистанційної роботи публічних службовців: світова практика та український досвід	152
Чорній О.М. Політика держави щодо співпраці у галузі малого та середнього бізнесу	156
Шаховнін А.О., Шаховніна Н.В. Публічне адміністрування у сфері розвитку вищої освіти України	159
Шелест Р.В. Публічне управління сферою логістики в Україні: основні проблеми	163
Шестаковська Т.Л. Захист інформації в галузі державного управління: проблеми та підходи в освітній сфері	168
Яценко В.С. Окремі аспекти законодавчого врегулювання лобістської діяльності в США	172
<i>Національна безпека України та стратегічні сфери її забезпечення в умовах викликів ХХІ ст.</i>	
Буряк І.О., Бєлай С.В. До питання вдосконалення кар'єрного зростання військовослужбовців національної гвардії України	178
Гапєєва О.М., Гапєєв С.М. Аспекти національної економічної безпеки та національної стійкості	182
Герасименко А.І., Борисенко Є.В., Акименко О.Ю. Податкова безпека як підґрунтя для формування належного рівня національної безпеки	185
Гладков В.С., Бєлай С.В. Актуалізація дослідження залучення сил та засобів національної гвардії України до організації національного спротиву	188
Головня А.Ф. Професійний розвиток офіцерів у контексті національної безпеки України	191
Джигора О.М. Оцінювання наслідків і впливу воєнних дій в Україні на сектори економіки	196
Дикий А.П., Дика О.С., Петрук Є.П. Вплив репутаційних наслідків економічної злочинності на рівень економічної безпеки держави	201
Єманов В.В., Бєлай С.В., Тробюк В.І. Становлення та розвиток професійної військової у сфері забезпечення національної безпеки	206
Загурська-Антонюк В.Ф. Міграційна криза та втрата людського капіталу як загроза національній безпеці України в умовах воєнного стану	210

**НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ, ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ТА
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Житомир, 7-8 грудня 2023 року)

Захаров Д.М. Концепція самовідновлення постраждалих урбанізованих територій для України	213
Кириченко Г.В. Принципи забезпечення державної енергетичної політики України в умовах воєнного часу	217
Кириченко Г.В., Чеховський А.А. Принципи забезпечення державної енергетичної політики України в умовах воєнного часу	221
Ковпака А.А. Динаміка бюджетних видатків на оборону України за часів незалежності	226
Конарева Г.О., Моїсеєнко А.С. Шляхи забезпечення національної безпеки України	231
Критенко О.О., Сипало В.В. Пріоритетні реформи під час післявоєнної відбудови України	234
Куркіна О.В., Пузирьов М.С. До питання запобігання та протидії дискримінації у системі підготовки фахівців для сил безпеки і оборони України	238
Кучменко В.О. Зарубіжний досвід визначення типології тероризму як загрози національній безпеці	242
Лавров І.С., Белай С.В. Обґрунтування підходу до розроблення науково-методологічного апарату оптимізації діяльності формувань національної гвардії України з захисту об'єктів критичної інфраструктури	246
Лук'яненко В.С., Тробюк В.І. До питання підготовки кадрів державних органів спеціального призначення і військових формувань з правоохоронними функціями	250
Марченко Н.А. Економічна безпека України в умовах воєнного стану	253
Мирна О.В., Макаренко Л.Ю., Щербина В.А. Особливості сучасної української моделі місцевого самоврядування	258
Мороз Ю.Ю. Індикатори забезпечення стійкості національної економіки України	263
Мосора Л. Міграція як соціально-психологічний феномен: тенденції, причини та наслідки	267
Наумчук К.М. Вплив освітньої складової на забезпечення національної безпеки	272
Новіков В.О. Особливості розвитку механізмів публічного управління в умовах інформаційно-гібридних війн	276
Окоєв І.М., Тробюк В.І. Елементи системи військового рекрутингу в кадровій політиці складових сектору безпеки і оборони	278
Олексунь Н.О. Соціальний аспект продовольчої безпеки: доступ до харчових ресурсів в умовах воєнного стану	281

**НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ, ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ТА
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Житомир, 7-8 грудня 2023 року)

Опанасюк Е.В. Релігійна безпека як складовий елемент національної безпеки України	285
Опанасюк Т.А. Гуманітарна складова національної безпеки України	290
Пархоменко-Куцевіл О.І. Проблеми формування доброчесності в системі оборонного сектору	294
Петренко В.П., Колісник М.О. Енергетичний перехід і публічне управління енергетичною безпекою національного господарства України	299
Пікуліна О. В. Сутнісні аспекти національної економічної безпеки.	303
Помаза-Пономаренко А.Л., Мороз С.А. Цивільний захист як сфера забезпечення національної безпеки України	305
Попова Л.М., Шумаков Б.Л. Особливості впровадження систем електронного документообігу в Україні під час військового стану	309
Прокопчук М.Л. Діяльність фатф (fatf) у протидії фінансуванню міжнародних терористичних організацій	314
Свірко С.В., Власюк Т.О., Тростенюк Т.М., Білошицька К.М. Бюджетна безпека у повоєнній розбудові України	317
Седляківська К.Г. Вплив санкцій на фінансування збройних конфліктів росії проти України	321
Сіордія Л.З. Роль і значення національно-патріотичного виховання молоді для національної безпеки України	328
Слюсар Є. І. Поняття національної безпеки в умовах воєнного стану	332
Сохань О.А. Суспільна комунікація як невід’ємна складова планування діяльності спортивних громадських організацій	336
Споришев К.О. Проблемні аспекти функціонування та розвитку механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України	340
Старовойтов Д.Ф. Лобіювання як інструмент запобігання та протидії безпековим загрозам	344
Стельмах А.В., Корчинський В.А. Поняття лобістської діяльності як основи запобігання корупції	349
Степанчук В.О., Супрунова І.В. Міжнародний тероризм як фактор загрози національній безпеці	353
Струк Н.П. Загрози економічній безпеці України в умовах воєнного стану	355
Темненко В.О., Кропивко О.М. Анексія Криму і збройна агресія росії проти України як виклик для світового співтовариства	359
Хвіст В.О. Співпраця України та ОБСЄ у формуванні європейської системи безпеки	362
Цимбалюк В.С. Університети як стратегічна складова національної безпеки в умовах глобальної кіберцивілізації (політико-правовий аспект)	368

А.Л. Помаза-Пономаренко, д.держ.упр., с.д., начальник наукового відділу проблем державної безпеки навчально-науково-виробничого центру, Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

С.А. Мороз, д.держ.упр., с.д., провідний науковий співробітник наукового відділу з проблем управління з сфери цивільного захисту навчально-науково-виробничого центру, Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЯК СФЕРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У лютому 2023 р. Україна отримала дорожню карту щодо імплементації Механізму цивільного захисту ЄС, а в листопаді цього року парламент України офіційно ратифікував Угоду про її участь у цьому Механізмі. Реалізація цього завдання вимагає від нашої країни приведення вітчизняного законодавства у відповідність до міжнародного. Зокрема, у напрямку усунення змістовної правової диференціації понять «цивільна безпека», «громадська безпека», «цивільний захист» і «цивільна оборона» (рис. 1).

До 2004 року на вітчизняних теренах послуговувалися терміно-конструкцією «цивільна оборона». Її визначення містилося в Законі України «Про Цивільну оборону України» (від 03.02.1993 р. № 2974-ХІІ). Згідно з цим правовим актом *цивільна оборона України* представляла собою державну систему органів управління, сил і засобів, що створюються для організації та забезпечення захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, екологічного, природного та воєнного характеру [1]. Як бачимо, цивільна оборона передбачає застосування інституційною державною системою низки загальнодержавних заходів, у т.ч. оборонних. Свідченням цього є положення аналізованого закону, що закріпив за Кабінетом Міністрів України право приймати рішення про участь нашої країни в Міжнародній організації цивільної оборони та в операціях європейських держав з надання допомоги в разі стихійного лиха [там само].

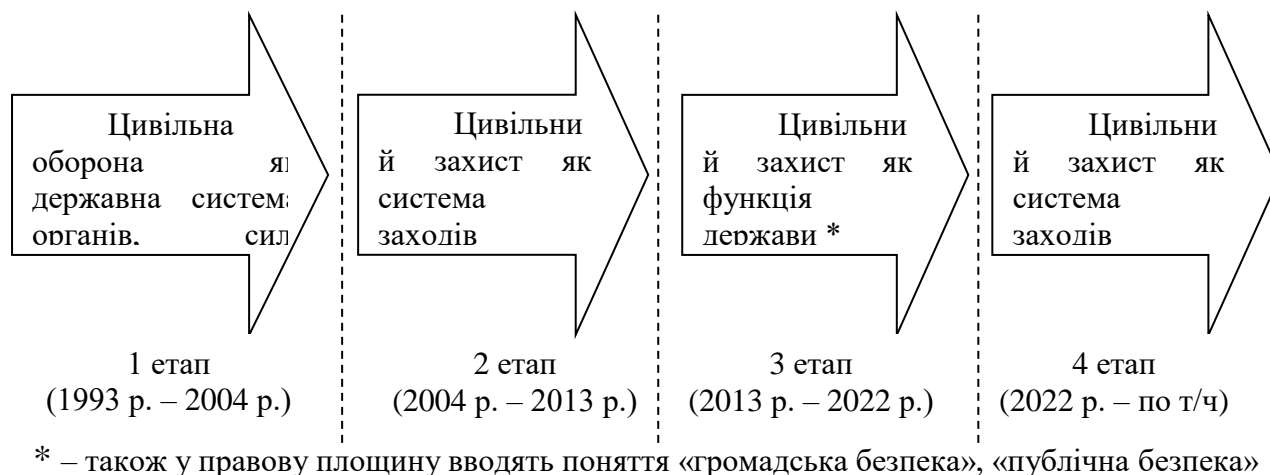

Рис. 1. Правова диференціації понять «цивільна безпека», «цивільний захист» і «цивільна оборона». Джерело: авторська розробка

Згодом термін «цивільна оборона» був замінений у Законі України «Про правові засади цивільного захисту» (від 24.06.2004 р. № 1859-IV) на «цивільний захист». Він розглядався як система організаційних, інженерно-технічних, протиепідемічних та інших заходів, які здійснюються з метою запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій, які загрожують життю та здоров'ю людей, завдають матеріальних збитків у мирний час і в особливий період [3]. Однак дія цього закону також була припинена у 2013 році, через прийняття Кодексу цивільного захисту України.

Тривалий період часу цей кодифікований акт визначав, що *цивільний захист* є функцією держави щодо захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період [4]. Проте у 2022 р. були внесені зміни до Кодексу цивільного захисту України, що забезпечили зміну змістовного навантаження терміну «цивільний захист» із *функції держави* на *систему заходів*. Уважаємо, що це є слушною корективною правової норми, оскільки існує Єдина державна система цивільного захисту. Вона розглядається як сукупністю органів управління, сил і засобів центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів АР Крим, виконавчих органів рад,

Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Житомир, 7-8 грудня 2023 року)

підприємств, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту [6]. Очевидно, що дане визначення Єдиної державної системи цивільного захисту є більш коректним, ніж раніше існуюче поняття «цивільної оборони», що ототожнювалася з інституційною системою.

У той же час, складності ситуації додає закріплення терміну «*громадська безпека*» поруч із «цивільним захистом» у вітчизняному правовому полі. У п. 23 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про національну безпеку України» визнано необхідність розробки Стратегії громадської безпеки та цивільного захисту [2]. Під громадською же безпекою законодавцем розуміється захищеність життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод громадянина, забезпечення яких є пріоритетним завданням діяльності сил безпеки, інших державних органів та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних інтересів від впливу загроз [2, п. 3 ч. 1 ст. 1].

У свою чергу, Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України (2021 р.) ґрунтується на принципі «комплексного підходу до формування *безпекового середовища*» [8, п. 4]. Черговий термін, який виник на тлі гарантування національної безпеки України загалом і воєнної безпеки зокрема. На підтвердження наведемо положення ч. 2 ст. 28 Закону України «Про національну безпеку України»: «Стратегія воєнної безпеки України визначає шляхи досягнення цілей і реалізації пріоритетів державної політики у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва, зокрема: 1) безпекове середовище (глобальні, регіональні та національні аспекти) у контексті воєнної безпеки...» [2]. Проте підкреслимо, що воєнна безпека є пріоритетним завданням Міністерства оборони України, РНБО України, що визначено у ч. 1 ст. 28 цього закону [2]. У той же час, МВС України готується проєкт закону «Про безпекове середовище» [5]. Зважаючи на положення цього документу та чинного законодавства у сфері національної безпеки України, вважаємо, що до нього слід внести зміни, прийнявши вищезазначений законопроект і закріпивши в ньому визначення більш ємного поняття «цивільна

безпека». Це дасть змогу усунути правові колізії у площині визначення безпекового середовища. Допомогти в цьому може врахування положень Стратегії розвитку органів системи МВС України на період до 2020 р. [7].

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про цивільну оборону України» від 03.02.1993 р. № 2974-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-12#Text>.
2. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
3. Закон України «Про правові засади цивільного захисту» від 24.06.2004 р. № 1859-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1859-15#Text>.
4. Кодекс цивільного захисту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
5. МВС підготувало законопроект про безпечне середовище. URL: https://lb.ua/society/2023/07/16/565575_mvs_pidgotuvalo_zakonoproiekt_pro.html.
6. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF>.
7. Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 р. № 1023-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-%D1%80#Text>.
8. Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України від 29.06.2021 р. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/ministry/normativna-baza-mvs/proekti-normativnix-aktiv/strategiya-gromadskoyi-bezpeki-ta-civilnogo-zaxistu-ukrayini-zatverdzeno-vid-29062021>.